

skab til Forholdene, saaledes som de ere rundt om paa Landet, men det tror jeg dog at maatte hørde, at man ikke har været berettiget til at betegne Kontrakten med Fæstemændene som Noget, der særlig er i Husbondens Interesse. Det har i det Mindste aldrig været min Tanke dermed, og jeg kan tværtimod sige, at det, der har foranlediget Forslaget om disse Bestemmelser fra min Side, oprindeligt netop var det Modsatte. Det var netop de Erfaringer, man havde herfra Kjøbenhavn om de Forurettelser, som Lyendet var udsat for ved Misbrug fra de uautoriserede og ingen Kontrol undergivne Fæstemænds Side, Misbrug, der navnlig have viist sig derved, at saadanne Fæstemænd have loffet Lyender til Udlandet, til Sverrig, Lydskland, Lübeck og andre Steder under forskellige Foregivender om, hvilke Tjenester der der kunde staffles dem, Foregivender, som, naar Lyendet kom til Stedet, viste sig at være ugrundede, hvorved disse Mennesker ofte bleve hensatte i en overmaade beklagelig Tilstand paa det fremmede Sted, naar de ingen Penge havde og kun i ringe Grad forstode at klare sig med Hensyn til Sproget og Sligt. Altsaa angaaende disse Kontrolbestemmelser med Hensyn til Fæstemændene kan jeg kun sige, at jeg fornemlig har betragtet dem som Bestemmelser, der skulde være til Lyendets Gavn, og derfor har jeg ikke paa nogen Maade kunnet se Spørgsmaalet om disse Bestemmelserns Udvidelse til Fæstemænd, der nedsette sig ude paa Landet, i det Lys som den ærede Rigsdagsmand, der var Ordfører for det ifjor nedsatte Udvalg; men det følger isørigt af den Stilling, jeg indtog til dette Spørgsmaal, ogsaa i det andet Thing, at jeg ikke i og for sig tillægger det nogen særdeles stor Betydning, om man i den Henseende forandrer Lovforslaget eller bliver staaende ved det, saaledes som det blev forelagt det andet Thing. — Hvad den sidste Bestemmelse i § 1 angaar, skal jeg med Hensyn til nogle Bemærkninger, som fremkom fra den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 1ste Valgkreds (Kruze), bemærke, at dette sidste Punktum er kommet ind i det andet Thing væsentlig for at bøde paa en Slags Mangel, om man vil, som man fandt ved Lovforslaget, saaledes som det kom herfra Thinget, nemlig af den Grund, at der ikke i Lovforslaget, saaledes som det kom herfra Thinget, var nogen Bestemmelse om, hvorledes der skulde forholdes med dem, der allerede udøvede Fæstemandsbestillingen; der manglede en udtrykkelig Forskrift om, hvorledes de skulde være stillede lige overfor den nye Lov, og det var derfor, man vilde indføre denne Bestemmelse, som altsaa i det Hele taget er en Bestemmelse, der har tilsigtet at udvise en Slags Billighed imod de Mennesker, der allerede nu drive Fæstemandsbestillingen. — Hvad angaar det Udtryk, den ærede Taler særlig anførte over, nemlig det brugte Udtryk: „naar deres Tingte er uplettet“,

saar skal jeg dertil bemærke, at jeg antager, at dette Udtryk, som jo ikke hidrører fra mig, men fra Udvalget i det andet Thing, ikke skal betyde „Indet end hvad man overhovedet kalder: „naar de ere uberygtede“, saaledes at det for saa vidt kun er en Omfærdning af det Samme, vi have i Valgloven og mange andre Steder, nemlig, at en Person for at kunne betros til Dette eller Hint, skal være uberygtet. Jeg antager, at dette er Meningen med Udtrykket. Isørigt var det ikke Gjenstand for nogen egentlig særlig Motivering eller Diskussion i det andet Thing, og derfor kan jeg ikke sige Ander derom, end at jeg har forstaaet det saaledes, men forøvrigt antager jeg ogsaa om disse Ord, at der ikke lægges nogen saadan særlig stor Vægt paa, om de bibeholdes eller ikke. Hvad dernæst angaar Bestemmelserne i § 8, som var det næste Punkt — i det Mindste af nogen Betydning, — som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds dvælede ved, da skal jeg først bemærke, at jeg ikke mener, det kan betragtes som nogen særlig Anke mod disse Bestemmelser, at der foreskrives, at en Mægling skal finde Sted, thi det hænger jo selvfølgelig nøje sammen med, at overhovedet Forligsmægleren indskydes her. Naar man i det andet Thing foreslog, at man skulde henvende sig, ikke til Sognefogden eller Politiet, men til Forligsmægleren, naar der var Spørgsmaal om at forlange disse Paategninger i Studsmaalsbogen ophævede, saa var dette jo naturligtvis begrundet i, at man mente, at det kunde være rigtigt, at Forligsmægling fandt Sted. Det er jo hele Grunden til, at det blev foreslaet, at man skulde henvende sig til Forligsmægleren. Jeg synes, at det maa betragtes som ganske naturligt, at denne Mægling skal foretages, og at denne Forandring, naar det ikke var Tilfældet, egentlig var meningsløs. Grunden til, at man foreslog det — og det var en Grund, for hvilken jeg synes en hel Del kunde tale, — var navnlig den, at man mente, at paa denne Maade en betydelig Del af disse Sager vilde blive ordnede godvillig, vilde blive ordnede i Mindelighed, og at man saaledes derved kunde opnaa det Gode, at et meget stort Antal af disse offentlige Politisager, som ellers ufeilbarlig vilde indtræde, saaledes som Lovforslaget i Norge var affattet, vilde blive kvalte i Jøfelen eller slet ikke komme til Verden. Saaledes som Lovforslaget var affattet, var det nemlig Tilfældet, at man kunde henvende sig til Sognefogden eller Politiet og uden videre faae Paategningen i Studsmaalsbogen ophævet, men saa skulde der derpaa følge en offentlig Politisag, hvorunder det hele Forhold skulde oplyses. Det, man nu vilde vinde ved den foreslaede Ændring i det andet Thing, var det, at man ved at gaa til Forligsmægleren maaste kunde opnaa, at der blev indgaaet et Forlig mellem Parterne i en meget stor Mængde af disse Smaasager, hvorved den paafølgende offentlige Politisag blev sparet,